

POSTANOWIENIE

Dnia 26 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek

w sprawie A. B.

zażalenia wniesionego przez pełnomocnika reprezentanta Skarbu Państwa –
Prezesa Sądu Apelacyjnego w Warszawie na zarządzenie z dnia 3 stycznia 2023 r.

Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie, sygn. akt XVIII KO 87/21

w przedmiocie wniosku Sądu Apelacyjnego w Warszawie

z dnia 6 lutego 2023 r., sygn. akt II AKz 82/23

o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu

na podstawie art.37 k.p.k. i art. 98 § 2 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

- 1.uwzględnić wniosek i przekazać sprawę Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie, sygn. akt II AKz 82/23 do rozpoznania w postępowaniu odwoławczym Sądowi Apelacyjnemu w Białymstoku;
2. odroczyć sporządzenie uzasadnienia postanowienia na czas do 7 dni.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 14 lutego 2022 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie, o sygn. XVIII Ko 87/21 częściowo uwzględnił wniosek A. B. przyznając mu zadośćuczynienie w kwocie 9 000 zł wraz z odsetkami ustawowymi tytułem zadośćuczynienia za krzywdę wynikłą z niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania w sprawie Sądu Rejonowego dla m.s.t. Warszawy w Warszawie w sprawie V K 3/19 w okresie od 13 lutego 2002 r. do 30 października 2022 r. Apelację od ww. wyroku wniósł Prezes

Sądu Okręgowego w Warszawie reprezentujący w sprawie Skarb Państwa - Sąd Okręgowy w Warszawie. Postanowieniem z dnia 25 listopada 2025 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie na podstawie art. 35 § 1 k.p.k. uznał się na niewłaściwy do rozpoznania apelacji złożonej przez pełnomocnika Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie od wyroku Sądu Okręgowego z 14 lutego 2022 roku i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu

w Warszawie jako organowi właściwemu do rozpoznania sprawy. W dniu 22 grudnia 2022 r. apelacje od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z 14 lutego 2022 r. wniósł Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie reprezentujący w sprawie Skarb Państwa-Sąd Apelacyjny w Warszawie. Zarządzeniem Przewodniczącego XVIII Wydziału Sądu Okręgowego w Warszawie z 22 grudnia 2022 r. apelacja została przyjęta. Zarządzeniem z 3 stycznia 2023 r. Prezes Sądu Okręgowego w Warszawie uchylił ww. zarządzenie i odmówił przyjęcia apelacji. W uzasadnieniu wskazał, że została złożona po terminie. Zażalenie na zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 3 stycznia 2023 r. wniósł działający w imieniu Skarbu Państwa – Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

Postanowieniem z 6 lutego 2023 r., sygn. akt II AKz 82/23 Sąd Apelacyjny w Warszawie przedstawił na podstawie art. 44² pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. akta sprawy Sądowi Najwyższemu w celu jej przekazania w postępowaniu odwoławczym innemu sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Sądu Apelacyjnego w aktualnym stanie sprawy zasługuje na uwzględnienie pomimo, że sąd przyjął błędną podstawę prawną wydanego postanowienia. W niniejszej sprawie nie ma bowiem zastosowania przepis art. 44² pkt 1 k.p.c. Właściwość miejscowa i rzeczowa sądu w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie, tymczasowe aresztowanie lub zatrzymanie jest uregulowana w art. 554 k.p.k. i z tego też tytułu brak jest podstaw prawnych do przyjęcia, że zastosowanie ma w niniejszej sprawie przepis art. 558 k.p.k. a w konsekwencji przepis art. 44² k.p.c. Podnoszony w literaturze aspekt zewnętrzny uzasadnionej wątpliwości braku bezstronności sądu w przypadku, gdy reprezentantem Skarbu Państwa jest prezes sądu, w którym sprawa ma być

rozstrzygnięta (vide: D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2023, art. 554, teza 6 i 8) ma charakter aksjologiczny, nie prawny. Aspekt aksjologiczny, jakkolwiek istotny, z powodzeniem może być przedmiotem rozważań na gruncie przepisu art. 37 k.p.k.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego bowiem wielokrotnie podkreślano, że przesłanka „dobra wymiaru sprawiedliwości”, która stanowi podstawę wystąpienia z wnioskiem określonym w art. 37 k.p.k., winna znaleźć zastosowanie w tych sytuacjach, w których istnieje zagrożenie realnego wpływu na swobodę orzekania lub stworzenia w opinii publicznej uzasadnionego (nawet jeśli jest ono obiektywnie nieprawdziwe) przekonania o braku warunków do rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy w sposób bezstronny (vide postanowienie SN z dnia 26 maja 2022 r., III KO 57/22, LEX nr 3391672; postanowienie SN z dnia 29 grudnia 2021 r., IV KO 163/21, LEX nr 3322287; postanowienie SN z dnia 17 października 2019 r., IV KO 89/19, LEX nr 3275555; postanowienie SN z dnia 21 kwietnia 2016 r., V KO 28/16, LEX nr 2021679; postanowienie SN z dnia 12 czerwca 2003 r., IV KO 15/03, OSNwSK 2003, nr 1, poz. 1288; postanowienie SN z dnia 5 stycznia 2001 r., III KO 20/02, OSNwSK 2003, nr 1, poz. 853; postanowienie SN z dnia 10 grudnia 1999 r., III KO 98/99, LEX nr 39430; postanowienie SN z dnia 13 lipca 1995 r., III KO 34/95, OSNKW 1995, nr 9-10, poz. 68). Z taką też sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie na co mimowolnie zwrócił w swoim uzasadnieniu Sąd Apelacyjny w Warszawie wskazując, że prezes tego sądu jest zwierzchnikiem służbowym sędziego, który ma rozpoznać zażalenie na zaskarżoną decyzję o odmowie przyjęcia apelacji a zależność taka może być powodem powstania w odbiorze społecznym przeświadczenia o braku warunków do rozpoznania sprawy w sposób wolny od jakichkolwiek pozaprocesowych wpływów. W samej więc argumentacji skierowanego wniosku Sąd Apelacyjny wskazuje na okoliczności wynikające z orzecznictwa Sądu Najwyższego wypracowanego na gruncie przepisu art. 37 k.p.k. Z treści bowiem przepisu art. 44² k.p.c. nie wynika bowiem konieczność ich wykazania – wystarczającym jest, na gruncie tego przepisu, wskazanie zaistniałego układu procesowego,

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd Najwyższy wniosek Sądu Apelacyjnego w Warszawie rozpoznał w oparciu o przesłanki wymienione w art. 37 k.p.k., dzieląc jednocześnie w tym zakresie argumentację zawartą w postanowieniu z 6 lutego 2023 r.

Z tego też powodu orzeczono jak w części dyspozytywnej niniejszego postanowienia.

[SOP]

[ł.n.]